

Udskriftsdato: 23. december 2025

KEN nr 9056 af 30/01/2014 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00522

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 13-70-00522

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00522

Resumé

Avisen skrev kritisk om banken i en lang artikelserie, og i nogle af artiklerne var der fejl. Avisen skrev blandt andet, at banken først efter avisens omtale tilbød at købe aktier tilbage fra private kunder. Det tilbød banken imidlertid allerede inden. Avisen skrev også om nogle gunstige pensionsordninger og gav indtryk af, at de er af nyere dato, selv om de er fra 1991. Banken havde heller ikke fået påbud på grund af manglende risikoprofiler for investeringskunder. Pressenævnet kritiserer Jyllands-Posten.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Klagens rettidighed

Det følger af medieansvarslovens § 34, stk. 2., at klager over god presseskik kan rettes til det pågældende massemedie selv eller direkte til Pressenævnet. I begge tilfælde er klagefristen fire uger efter offentliggørelsen, hvis offentliggørelsen er sket før den 1. januar 2014. Massemediets afgørelse kan senest fire uger efter, at den er kommet frem til klageren, indbringes for Pressenævnet.

Hvis offentliggørelsen er sket efter 1. januar 2014 eller mediets afgørelse truffet herefter, er klagefristen 12 uger. Da klagen angår forhold før 2014, er klagefristen fire uger.

Isoleret set er klagefristen for de første artikler den 24., 25. og 27. juni 2013 overskredet ved indgivelse af klagen til Jyllands-Posten den 9. august 2013. Allerede fordi Jyllands-Posten har realitetsbehandlet hele klagen, og der derefter er klaget rettidigt til Pressenævnet ved e-mail af 4. september 2013, behandler nævnet klagen.

Realitetsbehandlingen

Det følger af de vejledende regler om god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare, jf. punkterne A.1-A.3.

Kunders aktiekøb

Pressenævnet bemærker, at nævnet ikke er i besiddelse af den e-mailkorrespondance, der har været mellem kunden [Kunde A] og banken forud for artiklernes offentliggørelse, og som Jyllands-Posten er kommet i besiddelse af og henviser til.

Ifølge Jyllands-Postens oplysninger lånte [Kunde A] og hans kone hver 30.000 kroner af Danske Andelskassers Bank til at købe aktier i banken i forbindelse med børsnoteringen i 2011. Det følger af Lov om finansiel virksomhed (§ 46 i lovebekendtgørelse nr. 948 af 2. juli 2013), at det pr. 1. januar 2011 blev forbudt for banker i forbindelse med kapitalindskud at lånefinansiere køb af aktier i egen bank.

Pressenævnet finder, at det havde været hensigtsmæssigt, om Jyllands-Posten også på forsiden den 24. juni 2013 havde oplyst, hvor stort lånet til ægteparret [Kunde A] var, særligt da avisen drager paralleller til Roskilde Bank, der gik konkurs i 2008. Det fremgår dog af forsiden, at der er ca. 35.000 aktionærer, hvis aktieposter *samlet* er faldet 250 millioner kroner i værdi, ligesom størrelsen på ægteparrets lån fremgår af den øvrige omtale i Erhverv & Økonomi. Nævnet udtaler ikke kritik.

Da artiklerne den 24. juni 2013 alene omtaler ægteparret [Kunde A]s aktiekøb, finder nævnet, at det for læseren fremstår som om, inkassoudgifterne alene skyldes aktiekøbet. Det er ikke korrekt og kan være med til uberettiget at give et negativt billede af banken. Hertil kommer, at banken også forud for artikelserien i Jyllands-Posten havde tilbudt at tilbagekøbe aktierne. Forsiden på Erhverv & Økonomi den 27. juni 2013 giver indtryk af, at det først er ”efter Jyllands-Postens afsløring af sagen”. Tilbagekøbstilbuddet blev imidlertid givet forud for avisens omtale, som det også fremgår af side 6. Nævnet udtaler kritik.

Pressenævnet finder, at beskyldningen om, at banken har ydet kunden [Kunde A] ulovlige lån i schweizerfranc kan være skadelig, krænkende eller virke agtelsesforringende for banken og har derfor skullet forelægges Danske Andelskassers Bank. Det gælder uanset, at banken efterfølgende måtte henholde sig til, at den ikke har mulighed for at udtale sig i konkrete kunde- og personaleforhold uden, at der foreligger tilladelse fra den pågældende person. Parterne har afgivet modstridende forklaringer om, hvorvidt banken blev forelagt netop dette kritikpunkt. Nævnet kan ikke afgøre, hvilken forklaring, der er den rigtige, og udtaler på denne baggrund ikke kritik af manglende forelæggelse.

Sådan som sagen foreligger påklaget, finder nævnet heller ikke grundlag for at kritisere omtalen af [Kunde B]s aktiekøb (på 4.000 kroner) den 25. juni 2013. Nævnet bemærker dog, at kunden ifølge avisens oplysninger købte aktier ved at trække på en allerede etableret kassekredit, hvilket ikke er i strid med lov om finansiel virksomhed.

Tidligere direktørers pensionsordninger

Pressenævnet finder, at forholdene i aktieselskabet Danske Andelskassers Bank har almen interesse, herunder de tidligere direktørers pensionsordninger, der stadig belaster bankens økonomi.

Nævnet finder imidlertid, at Jyllands-Posten burde have oplyst, at pensionsaftalerne var indgået tilbage i 1991, hvor forholdene var anderledes. De paralleller, der drages til Roskilde Bank, er med til at forstærke indtrykket af, at pensionsaftalerne er af nyere dato, selvom det i hvert fald den 22. juli 2013 i artiklen *”Den, der lever stille, lever godt”* fremgår, at banken er holdt op med at indgå den type pensionsaftaler. Da avisen er med til at give et misvisende billede af, hvordan banken forvaltes, udtaler nævnet kritik af avisen for at udelade den væsentlige oplysning.

Jyllands-Posten har ikke efterfølgende kunnet dokumentere størrelsen på Vagn Rauns pensionsudbetaling, der er beregnet på baggrund af Danske Andelskassers Banks offentligt tilgængelige tal. Tallene er ifølge banken ukorrekte. Banken har ikke kommenteret personalemæssige forhold og har heller ikke oplyst størrelsen på pensionen. Pressenævnet finder, at avisen ved rettelsen af 10. august 2013 har gjort tilstrækkeligt opmærksom på fejlen.

Citater

Pressenævnet finder – som erkendt – at Jyllands-Posten i artiklen *”Bank fik påtale af tilsynet før børsnotering”* den 26. juli 2013 fejlagtigt oplyste, at Danske Andelskassers Bank i 2008 fik en påtale af Finanstilsynet på grund af manglende investeringsprofiler. Det er ikke korrekt. I artiklen citeres et internt brev, der omtaler nogle påbud. Disse påbud vedrører imidlertid heller ikke investeringsprofiler og er derfor i sammenhængen irrelevant. Nævnet udtaler kritik af avisen for ikke at kontrollere oplysningerne tilstrækkeligt inden offentliggørelse, og for at blande påbuddene sammen med omtalen af investeringsprofiler.

Nævnet finder videre, at berigtigelsen den 16. august 2013 stadig giver indtryk af, at påbuddene vedrørte manglende investeringsprofiler. Det er ikke korrekt. Nævnet udtaler kritik af Jyllands-Posten for ikke at berigtige forholdet behørigt.

Pressenævnet finder – ud over ovennævnte kritikpunkter – ikke i øvrigt anledning til at udtale kritik.

I medfør af medieansvarsloven § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Jyllands-Posten at offentliggøre følgende henvisning på forsiden af Erhverv & Økonomi:

”Jyllands-Posten får kritik af Pressenævnet for artikler om Danske Andelskassers Bank

[sidehenvisning indsættes]”

Jyllands-Posten pålægges videre at offentliggøre følgende på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges, samt på jp.dk:

”[rubrik]

Kritik for artikelserie om Danske Andelskassers Bank

[underrubrik]

Pressenævnet kritiserer nogle forhold i en længere artikelserie om Danske Andelskassers Bank A/S, som Jyllands-Posten bragte sidste sommer. Avisen var kritisk over for bankens udlån til private kunder. Nogle af artiklerne overtræder reglerne for god presseskik.

[Tekst]

Jyllands-Posten skriver, at det først var, da avisen begyndte at skrive om Danske Andelskassers Bank A/S, at banken tilbød kunderne at købe aktier tilbage. Det drejer sig om nogle aktier, kunderne havde skullet købe for at kunne få lån.

Det er ikke korrekt, idet banken havde givet kunderne tilbuddet, før Jyllands-Posten begyndte at skrive om banken. Pressenævnet kritiserer Jyllands-Posten for at give indtryk af, at det skyldtes avisens artikler.

Desuden skriver avisen, at to tidligere direktører har fået nogle favorable pensionsaftaler, som ikke længere er normen. Læserne får indtryk af, at aftalerne er af nyere dato, men fakta er, at de blev indgået i 1991. Jyllands-Posten får kritik for at udelade denne væsentlige oplysning.

Endelig får Jyllands-Posten kritik for at give indtryk af, at Finanstilsynet havde givet banken påbud på grund af manglende risikoprofiler for investeringskunder. Banken har ikke fået påbud for det.

Avisen gør et forsøg på at rette fejlen den 16. august, men blander stadig påbuddene sammen med de manglende investeringsprofiler. Hvilket er forkert. Desuden er berigtigelsen trykt med mindre bogstaver end artiklen, der er klaget over.

Derfor får Jyllands-Posten også kritik for den del.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på nævnets hjemmeside: pressenaevnet.dk.”

Pressenævnet bemærker, at nævnet i sin årsberetning for 2005 præciserede praksis vedrørende offentliggørelse på internettet. En kendelse bør bringes i mediet i en periode, der svarer til den tid, i hvilken den påklagede artikel har været bragt.

Danske Andelskassers Bank A/S har klaget til Pressenævnet over en artikelserie i Jyllands-Posten i perioden 24. juni til 9. august 2013 samt over rettelser bragt den 10. og 16. august 2013, idet selskabet mener, at god presseskik er tilsidesat.

Klagen er modtaget i Pressenævnet 4. september 2013.

1 Sagsfremstilling

Jyllands-Posten bragte i perioden 24. juni – 16. august 2013 en artikelserie om Danske Andelskassers Bank A/S. Artikelserien var blandt andet kritisk over for bankens udlån af penge til private kunder, der som modydelse skulle købe aktier i banken i forbindelse med, at andelskassen blev børsnoteret og overgik til aktieselskab i 2011. Avisen sammenlignede fremgangsmåden med forholdene i Roskilde Bank.

Danske Andelskassers Bank var blevet anmodet om en redegørelse af Finanstilsynet. Tilsynet udtalte generelt, at det var strafbart at lånefinansiere køb af aktier i egen bank. Efter Roskilde Banks konkurs var der blevet indført et forbud mod lånefinansieret aktiekøb i egen bank.

De ca. 35.000 aktionærer i Danske Andelskassers Bank havde ved børsnoteringen købt aktier til kurs 25. Aktiekursen var faldet til kurs 8 på tidspunktet for artikelserien, og aktionærernes aktier var samlet faldet med 250 millioner kroner i værdi. Private investorer ejede 29 procent af aktierne.

Jyllands-Posten bragte den 24. juni 2013 forsiden ”*Bank kulegraves for ulovlige lån*” med underrubriken ”*Danske Andelskassers Bank anklages for ulovligt at have lånt penge ud til køb af aktier i banken. En professor sammenligner med Roskilde Bank, og Finanstilsynet vil gå ind i sagen.*”

Af forsideartiklen fremgik følgende:

”Køb aktier eller gå konkurs. Det var ifølge den selvstændige arkitekt [Kunde A] tilbuddet fra Danske Andelskassers Bank, da han for to år siden følte sig presset til at købe aktier i banken.

»Banken indikerede kraftigt, at den ville se mere positivt på tingene, hvis vi købte aktier i banken,« siger han.

Jyllands-Posten er i besiddelse af en mail-korrespondance mellem [Kunde A] og Danske Andelskassers Bank, som nu får Finanstilsynet til at gå ind i sagen.

Her fremgår det, at Danske Andelskassers Bank lånte ham penge til at købe aktier i banken i forbindelse med børsnotering i 2011.

[Kunde A] og de yderligere ca. 35.000 aktionærer i banken har efterfølgende tabt samlet 250 mio. kr. på deres aktier. Professor i virksomhedsøkonomi ved CBS Caspar Rose sammenligner sagen med Roskilde Bank.

»Kunderne i Roskilde Bank og Bank Trelleborg var udsat for det samme. Det kendetegnende i de sager var, at man ukritisk opfordrede kunderne til at købe aktier i bankerne,« siger Caspar Rose.

[...]

I samme udgave af avisen bragte Jyllands-Posten på side 10-11 i sektionen Erhverv & Økonomi artiklen »Banken bad om en tjeneste». Af artiklen fremgik følgende:

»[...]

I tilfældet Roskilde Bank fik en lang række kunder kort før lukketid tilbud om at låne penge af banken til at købe bankens egne aktier.

Med det i tankerne bimlede de berømte alarmklokker da også, da [Kunde A]s lokale andelskasse en junidag for to år siden tilbød at låne ham og konen 60.000 kr. til at købe aktier for, i forbindelse med at andelskassen gik på børsen som en del af Danske Andelskassers Bank.

Revisoren sagde nej

[...]Arkitekten havde hårdt brug for at få kredit i sit firma efter tab på ejendomme under krisen, og samtidig havde parret optaget et af de risikable lån i schweizerfranc - en manøvre, der bl.a. har kostet mange danske landmænd adskillige millioner kroner fra slutningen af nullerne og frem til i dag. Lånet var ifølge [Kunde A] optaget på anbefaling fra hans rådgiver i andelskassen. Aftale med banken blev derfor, at [Kunde A] kunne beholde sin virksomhedskredit, hvad han længe havde kæmpet for, men nu med den lille tilføjelse, at der kom 30.000 kr. oven i kreditten til køb af 1.200 stk. aktier i banken.

Samtidig fik hans hustru omlagt et schweizerfranc-lån, også et gammelt og vedholdende ønske fra [Kunde A]-parret, og udvidet kreditten med 30.000 kr. til køb af en tilsvarende portion bankaktier.

[...]Skrev til kunderne

Adm. direktør i Danske Andelskassers Bank [Den nuværende direktør] fortæller, at banken kontaktede sine daværende andelshavere for at orientere dem om børsnoteringen.

»Vi skrev ud til vores kunder og fortalte, at nu ville Sammenslutningen af Danske Andelskasser blive lavet om til et aktieselskab, og at andelsbeviserne i den forbindelse skulle laves om til aktier,« siger [Den nuværende direktør].

Bankdirektøren afviser, at man forsøgte at presse kunderne til at købe aktier og påpeger, at 30.000 andelshavere sagde nej til muligheden for at blive aktionær i den nye bank og i stedet valgte at indfri deres andelsbeviser kontant, som man også havde mulighed for. Men [Kunde A] oplevede det som et pres.

[...]

»De ringede og spurgte, om vi kunne gøre dem en tjeneste, og de antydede kraftigt, at det ville være et positivt tegn i forhold til behandlingen af vores lånesag og det videre samarbejde. I princippet har man taget en masse småsparere og proppet aktier ned i halsen på dem,« mener [Kunde A].

[...]

Kurstab på aktierne

[Kunde A]-parret kan i dag ikke nøjes med at ærgre sig over kurstabet på deres bankaktier som så mange andre uheldige aktionærer.

Da de begge lånte pengene til aktierne, må de oven i kurstabet på ca. 40.000 kr. notere sig en strafrente på 25 pct. plus inkassoudgifter, da sagen er gået i hårdknude mellem parret og banken.

[...]

På side 11 bragte Jyllands-Posten artiklen »Høring. »Det må være et enkeltstående tilfælde», hvor den administrerende direktør, [Den nuværende direktør], tager afstand fra salgsmetoderne anvendt i ægteparret [Kunde A]s tilfælde. Direktøren afviser, at det var den gængse salgsmetode, og siger, at banken

har fulgt retningslinjerne på området. Den lokale filialdirektør er efterfølgende stoppet i banken. [Den nuværende direktør] afviser at udtale sig om årsagen og noget personalespecifikt.

Af artiklen fremgik bl.a. følgende:

”Vi har talt med en professor, som sammenligner sagen [[Kunde A] og hustru] med Roskilde Bank og Bank Trelleborg. Hvad tænker du om det?

»Vi fulgte de retningslinjer, der er gældende på området, og vi havde en grænse for, hvor mange aktier man måtte købe, på 30.000 kr. Vi tog mange forholdsregler for netop at undgå den slags. Jeg kan ikke garantere ned på hver enkelt aktiehandel, men er det sket, så er det dybt beklageligt.«”

Jyllands-Posten bragte den 25. juni 2013 på forsiden af Erhverv & Økonomi artiklen *”Kritikken hagler ned over andelsbank”* med underrubrikken *”Sagen om Danske Andelskassers Bank vækker forargelse i finans kredse, og flere kunder fortæller nu, at de også blev presset til at købe aktier i banken.”* Af artiklen fremgik følgende:

”[...]

[Kunde B], leder af virksomheden Grænsekontoret, fortæller, at han også blev kraftigt opfordret til at købe aktier i banken.

»Jeg sagde til dem, at de vel kunne se på min konto, at jeg ingen penge havde, men så sagde de, at jeg bare kunne trække pengene på min kassekredit,« siger [Kunde B].

[...]”

På side 4-5 i samme sektion bragte avisen artiklen *”Banken tredoblede renten på lånet”* Af artiklen fremgik følgende:

”[...]

Da [Kunde B] over for sin bankrådgiver påpegede, at det ikke ligefrem bugnede med likvider på privatkontoen, var rådgiveren klar med et forslag.

»Han sagde, at jeg da bare kunne trække det på kassekrediten.

Sådan en havde jeg på 20.000 kr., og jeg havde nok trukket de 16.000 af dem, så der var plads til at købe aktier for 4.000 kr., og det gjorde jeg,« siger [Kunde B].

Han understreger, at han ikke købte aktierne under tvang, men han ville ikke være den, »der var på tværs i båsen«.

[Kunde B] medgiver, at der ikke er tale om, at der blev optaget et lån i forbindelse med aktiekøbet.

»Men kreditten var i forvejen meget lille, og det var bestemt ikke mit ønske at bruge pengene på aktier,« siger han.

[...]”

På side 5 bragte avisen seks spørgsmål og svar under overskriften *”Det minder om Roskilde Bank”*, heraf fremgik bl.a. følgende:

”2 Hvorfor fik kunderne i Roskilde Bank ikke erstatning for deres investeringer for lånte penge?

Da Roskilde Bank lånte penge til kundernes køb af aktier i banken, var lovgivningen på området mindre klar, end den er i dag. På det tidspunkt var der forbud mod, at bankerne lånte penge ud til kunders investeringer i ansvarlige lån i bankerne, men ikke et forbud mod at låne penge ud til køb af aktier i egen bank. Finanstilsynet slog dog efterfølgende fast, at Roskilde Bank havde overtrådt reglerne for god skik i rådgivningen af kunderne.

3 Hvilke konsekvenser fik sagerne i Roskilde Bank?

Som en konsekvens af de mange sager i Roskilde Bank valgte man at stramme lovgivningen på området med et forbud mod, at bankerne opfordrede kunderne til at låne penge til køb af aktier i egen

bank. Efterfølgende strammede man lovgivningen yderligere, så det også blev forbudt at gøre det på kundernes initiativ. Det gjorde man i december 2010.”

Jyllands-Posten bragte den 26. juni 2013 på side 6 i Erhverv & Økonomi artiklen ”*Bankdirektør: Vi var ikke for optimistiske*” med underrubrikken ”*Adm. direktør [Den nuværende direktør] fra Danske Andelskassers Bank afviser, at banken var for optimistisk i prospektet og kalder det »træls«, at tingene gik anderledes end forventet.*”

Af artiklen fremgik blandt andet følgende:

”[...]

Dertil kommer, at Finanstilsynet i december 2011 – et halvt år efter børsnoteringen – sendte et såkaldt julebrev til landets banker, som betød, at man ændrede principperne for værdiansættelse af landbrugsjord.

Det kostede banken en nedskrivning på et trecifret millionbeløb, fordi den er meget eksponeret mod landbrug.

»Det er en kombination af mange ting, der har drillet os. Kigger man på vores markedsområde, hvor vi har en stor koncentration af kunder i Vestjylland, Syd- og Sønderjylland og Sydfyn, så er det også områder, hvor konjunkturerne har været lidt dårligere end i f.eks. hovedstadsområdet og trekantområdet, hvor vi ikke har vores primære forretninger,« siger [Den nuværende direktør].”

På forsiden af Erhverv & Økonomi bragte avisen den 27. juni 2013 artiklen ”*Udskældt bank søger dialog*” med underrubrikken ”*Danske Andelskassers Bank har ifølge kunden [Kunde A] tilbudt at dække tab, som han har haft på et ulovligt aktielån, efter Jyllands-Postens afsløring af sagen.*” Af forsiden fremgik videre følgende:

”Efter flere dage med kritik fra flere sider i danske finans kredse tilbyder Danske Andelskassers Bank nu at dække de tab, som en kunde har haft som følge af et ulovligt aktielån.

[...]

Det sker efter at Jyllands-Posten i denne uge har beskrevet, hvordan banken i strid med lovgivningen lånte [Kunde A] penge til at købe aktier i banken, da den gik på børsen i 2011, hvilket har fået Finanstilsynet til at gå ind i sagen.

[...]”

På side 6 i samme sektion bragte avisen under overskriften ”*Kold skulder til presset bank*” følgende:

[...]

Nu forsøger banken ifølge [Kunde A] at stoppe hans rullen ned ad bjerget med et tilbud om at tage de omstridte bankaktier tilbage til købsprisen.

[...]Ulovlige aktier

[Kunde A] er forbeholden over for bankens tilbud, som den også er kommet med tidligere.

Det fremgår af en mail-korrespondance, som Jyllands-Posten er i besiddelse af, at banken fremsatte samme tilbud under de forhandlinger mellem banken og [Kunde A], som siden gik i hårdknude.

[...]”

På samme side bragte Jyllands-Posten artiklen ”*Nyhedsbaggrund. Tilsynet fastholder kulegravning af andelsbank*” med underrubrikken ”*Den udstrakte hånd fra Danske Andelskassers Bank ændrer intet ved tilsynets syn på sagen*”. Af artiklen fremgik følgende:

”[...]

4. Hvorfor må banker ikke låne kunder penge til køb af aktier i egen bank?

Det indførte man et forbud mod, efter at et stort antal kunder i Roskilde Bank tabte penge, som de havde lånt af Roskilde Bank til at købe aktier i banken. Loven var dengang mindre klar på området, end den er i dag. Derfor indførte man et forbud mod, at banker opfordrer kunder til at låne penge til køb af aktier i

egen bank. Siden strammede man loven yderligere, så man helt forbød bankerne at låne kunderne penge til køb af aktier i egen bank. Det gjorde man i december 2010, et halvt år før Danske Andelskassers Bank gik på børsen.”

Den 19. juli 2013 bragte avisen artiklerne ”*Andelsbank erkender ulovligheder*”, ”*Tilsynet aftvinger bank nye svar*” og ”*Anegrethes aktier blev skjult i billånet*”.

Jyllands-Posten bragte den 20. juli 2013 på side 10 og 11 i Erhverv & Økonomi artiklen ”*Storkunder kostede banken*” med underrubrikken ”*NEDTUR: Det var ikke kun landbrugskunderne, der gav Danske Andelskassers Bank nedskrivninger i millionklassen.*” Af artiklen fremgik blandt andet følgende:

”Det var de store kunder, der kostede Danske Andelskassers Bank et større millionbeløb, da Finanstilsynet kom på besøg i slutningen af 2011.

Danske Andelskassers Banks adm. direktør, [Den nuværende direktør], har tidligere udtalt til Jyllands-Posten, at det især var landbrugskunder, der var medvirkende til, at banken et par måneder efter, den var trådt på børsen, måtte nedskrive 112 mio. kr. som følge af Finanstilsynets besøg.

Læser man tilsynsrapporten fra dengang, er billedet dog et andet.”

Jyllands-Posten bragte den 22. juli 2013 følgende forsidehenvisning:

”*Bank forgyllder eks-direktører*

Pensionsmillionerne ruller i Danske Andelskassers Bank. Således har tidligere topchef [Den tidl. direktør 1] sikret sig en livslang pension på 180.000 kr. om måneden, og han er ikke ene om at have indgået lukrative aftaler med banken. En ekspert opfordrer politikerne til at stramme reglerne på området.”

Samme dag bragte Jyllands-Posten på forsiden af Erhverv & Økonomi artiklen ”*Direktører forgylldt af udkældt bank*” med underrubrikken ”*Det vækker opsigt, at to tidligere direktører i Danske Andelskassers Bank har sikret sig livslange pensioner. Aftalen får Dansk Folkeparti til at kræve en lovændring.*” Af artiklen fremgik følgende:

”Danske Andelskassers Bank, der den seneste måned har været udsat for massiv kritik af ulovlige aktielån i forbindelse med sin børsdebut, har i al ubemærkethed indgået nogle særdeles gavmilde pensionsaftaler med to tidligere direktører.

[...]

Jyllands-Posten har gennemgået Danske Andelskassers Banks regnskaber for de seneste 10 år, og her fremgår det, at de to tidligere direktører [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2] har indgået pensionsaftaler, som ikke længere er normen i banksektoren.

[...]

Bankforsker Lars Krull fra Aalborg Universitet vil ikke kommentere pensionernes størrelse, men konstaterer, at det må være en af de sidste af den type pensioner, der er indgået i den danske banksektor.

[...]

Dansk Folkepartis erhvervsordfører, Hans Kristian Skibby, vil tage sagen op med erhvervs- og vækstminister Annette Vilhelmsen (SF).

[...]

Det har ikke været muligt at få kommentarer fra [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2], og Danske Andelskassers Bank har ingen kommentar.”

På side 10 og 11 bragte avisen artiklen ”*Den, der lever stille, lever godt*”. Af artiklen fremgik blandt andet følgende:

”Det vakte stor opsigt, da det kom frem, at Roskilde Banks tidligere direktør få år før bankens konkurs havde sikret sig en pensionsordning, som betyder, at han resten af sit liv får 300.000 kr. i pension om

måneden, efter at have kørt banken i sæk i årene op til finanskrisen med store tab til følge for bankens aktionærer.

Mindre opmærksomhed – eller rettere, slet ingen opmærksomhed – fik det, da Danske Andelskassers Banks to tidligere direktører, [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2], indgik lignende aftaler med deres bank.

Aftalerne sikrer de to eks-direktører henholdsvis 180.000 og 110.000 kr. om måneden resten af deres levetid.

[...]

[Den tidl. direktør 1] var i mere end 25 år direktør i det, som dengang hed Sammenslutningen Danske Andelskasser, som var et samarbejde mellem hovedparten af de danske andelskasser.

[...]

Efter børsnoteringen overtog [Den nuværende direktør] posten som adm. direktør i Danske Andelskassers Bank.

[...]

Modsat [Den tidl. direktør 1] har [Den nuværende direktør] udsigt til en pension, som minder mere om, hvad man får i andre dele af erhvervslivet. Det fremgår af regnskaberne, at [Den nuværende direktør] får 350.000 kr. om året indbetalt på en pensionsordning.

Det fremgår videre, at banken helt er holdt op med at anvende den model, man benyttede i forbindelse med [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2]s ordninger, hvor man tog udgangspunkt i slutlønnen og gjorde ordningen livsvarig med en fast udbetaling hver måned.

[...]

Bestyrelsen, som i sin tid godkendte pensionsordningerne med [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2], bestod af en overlærer, en viceskoleinspektør, tre gårdejere og en direktør.

[...]

Jyllands-Posten har forsøgt at få en kommentar fra [Den tidl. direktør 1], men han er ikke vendt tilbage på Jyllands-Postens henvendelse. Jyllands-Posten ville også gerne have en kommentar fra [Den tidl. direktør 2], men har ikke haft held til at få dennes telefonnummer oplyst af Danske Andelskassers Bank. Banken oplyser, at han er på ferie.

[...]”

Jyllands-Posten bragte den 26. juli 2013 følgende forsidehenviisning:

”Nedturen i Danske Andelskassers Bank koster fonde, der bl.a. skulle støtte lokalt foreningsliv, milliardbeløb.”

Samme dag bragte Jyllands-Posten på forsiden af Erhverv & Økonomi artiklen ”*Banknedtur koster fonde milliardbeløb*”, hvoraf følgende fremgik:

”Da Danske Andelskassers Bank gik på børsen forrige år, oprettede man 16 lokale fonde, som bl.a. skulle støtte op om det lokale foreningsliv i de tidligere andelskassers lokalområder.

To år efter har fondene ikke foretaget en eneste udbetaling. I stedet er egenkapitalen i fondene skrumpet gevaldigt ind efter et samlet tab på mere end 1 mia. kr. Det viser en gennemgang af fondenes regnskaber, som Jyllands-Posten har foretaget.

[...]”

På side 4-5 i samme sektion bragte Jyllands-Posten artiklen ”*Bank fik påtale af tilsynet før børsnotering*” med underrubrikken ”*Aktiesalg: Finanstilsynet forlangte allerede i 2008, at Danske Andelskassers Bank skulle få styr på kundernes risikoprofiler.*” Af artiklen fremgik blandt andet følgende:

”Det var ingen nyhed for ledelsen i Danske Andelskassers Bank, at der var kunder, som manglede risikoprofiler, da banken gik på børsen i 2011.

Helt tilbage i 2008 fik banken en påtale fra Finanstilsynet for ikke at have styr på netop dette. Det fremgår af interne dokumenter, som Jyllands-Posten er i besiddelse af.

»Der var endvidere gennemført enkelte handler uden investeringsprofil – årsagen blev ikke afdækket ved dette besøg, idet Finanstilsynet påtænker at gennemføre et særskilt besøg i pengeinstitutterne for at vurdere håndteringen af MIFID og God skik bekendtgørelsen.«

Sådan skrev topledelsen i Danske Andelskassers Bank d. 18. juli 2008 til bankens direktører og bestyrelsesformænd, efter at Finanstilsynet havde været på besøg i banken umiddelbart forinden.

Ledelsen i banken mente dog ikke umiddelbart, at forholdet var voldsomt problematisk.

»Rapporten (fra Finanstilsynet, red.) indeholder mange påbud. Det kan ved første øjekast godt virke overvældende, men mange af påbuddene befinder sig i, hvad vi vil betegne som småtingsafdelingen,« fremgår det af brevet, som er underskrevet af de to daværende direktionsmedlemmer [Den tidl. direktør 2] og [Den tidl. direktør 1].

De to direktører tilføjede, at alle påbud »naturligvis« vil blive behandlet.

[...]

»Som det fremgår af ovennævnte gennemgang, må det konstateres, at der i fem af de 10 indkomne sager er sket lånefinansieret køb af aktier,« skrev banken i redegørelsen.

[...]

Avisen bragte på de samme sider artiklen ”*Bank ville sende utilfreds kunde i fogedretten*” med underrubrikken ”*Danske Andelskassers Bank ville sende utilfreds kunde i retten efter kritisk omtale af låneaftale i Jyllands-Posten. Banken vil ikke oplyse, om den forsøgte at få kunden erklæret konkurs.*” Af artiklen fremgik følgende:

”[...]

Årsagen til tvisten er, at banken mener, at [Kunde A] skylder den 700.000 kr.

Penge, som [Kunde A] afviser at betale, fordi han mener, at banken har snydt ham i forbindelse med et lån i schweizerfranc, og at han uretmæssigt har betalt 25 pct. i rente bl.a. på det ulovlige aktielån.

[...]

Det samme fik hans hustru, og parret har tilsammen tabt mere end 40.000 kr. på investeringen.

Banken har tilbudt at dække tabet, men det har [Kunde A] hidtil afvist, medmindre banken vil gå med til en samlet aftale, som også indeholder en løsning på konflikten om schweizerfranclånet.

Danske Andelskassers Bank har ikke ønsket at kommentere historien, da der er tale om en kundesag.”

På side 5 bragte avisen spørgsmål og svar under overskriften ”*Taberne er små, men mange*”. Af spørgsmål to fremgik følgende:

”2 Er sagen om Danske Andelskassers Bank på niveau med skandalen i Roskilde Bank?

Der er flere væsentlige forskelle på sagen om Danske Andelskassers Bank og sagen om Roskilde Bank. For det første er Danske Andelskassers Bank ikke gået konkurs. Det betyder, at de kunder, som købte aktier i banken på den ene eller anden vis har mulighed for at vinde det tabte tilbage. En anden forskel er, at tabene i Danske Andelskassers Bank er fordelt på et meget stort antal kunder, som maksimalt har købt aktier for 30.000 kr. I Roskilde Bank var der eksempler på kunder, som lånte store millionbeløb til køb af aktier i banken. En tredje forskel er, at det ved børsnoteringen af Danske Andelskassers Bank var ulovligt at låne kunder penge til køb af aktier i egen bank, hvilket betyder, at man som kunde har krav på erstatning, hvis det er sket.”

På side 20 under debatsiderne bragte avisen lederartiklen ”*En pensionssag*”:

”*Hvem skal bestemme*, hvad en direktør skal have i løn og efterfølgende i pension? Diskussionen er blusset op igen med afsløringen af, at Danske Andelskassers Bank, som i de seneste måneder har været udsat for massiv kritik for ulovlige aktielån, har forgyldt to tidligere direktører med lukrative pensioner.

De to direktører har pensionsaftaler, der sikrer dem to tredjedele af deres slutløn i pension hver måned resten af deres liv. Den tidligere administrerende direktør får 180.000 kr., hans meddirektør 110.000 kr.

[...]

Samme dag bragte avisen debatindlægget ”*Moralsk forfald i andelskasser*” skrevet af Ole Thellufsen.

Den 27. juli 2013 bragte avisen på siden ”PÅ TVÆRS” blandt andet følgende:

”*Uhæmmet grådighed*

[...]

Og gudhjælpemig om ikke nye afsløringer af forholdene i Danske Andelskassers Bank bestyrker virkeligheden. To direktører har fået bevilget *livslange pensioner* på henholdsvis 180.000 og 110.000 kr. – om måneden.

[...]

Den 29. juli 2013 bragte avisen på side 2 artiklen ”*Politikere delte om lønkrav*” vedrørende direktørlønninger og på side 20 debatindlægget ”*Klar til tåbeparagraf*”. Af debatindlægget fremgår følgende:

”I min begrebsverden er det næsten ubegribeligt at en bestyrelse for et relativt mindre bankforetagende, Danske Andelskassers Bank, kan godkende en direktøraftlønning på 300.000 kr. pr. md. Næsten værre er det dog, at vedkommende som pensionist bliver honoreret livsvarigt med 180.000 kr. pr. md.

[...]

Jyllands-Posten omtalte den 31. juli 2013 bankens aktionærfonde. Avisen bragte forsidehenvisningen:

”Bestyrelserne i Danske Banks store *aktionærfonde* består i stor udstrækning af bankens egne chefer.”

På forsiden af Erhverv & Økonomi bragte avisen artiklen ”*Bankledelse kritiseres for dobbeltrolle*”. Artiklen var kritisk over for, at bestyrelserne i aktionærfondene i vid udstrækning bestod af bankens egne chefer. På samme sektionsside 4 bragte avisen artiklen ”*Bankformand havde flere kasketter på*”, hvoraf følgende fremgår:

”[...]

[Formand] var formand for Sammenslutningen Danske Andelskasser, da andelskasserne i sin tid indgik pensionsaftaler med topcheferne [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2].

[...]

Jyllands-Posten bragte den 9. august 2013 artiklen ”*Sigtet bank alene om mistænkelige handler*”. Af artiklen fremgik følgende:

”Det var Danske Andelskassers Bank selv, som pga. en lang række små handler typisk kort før fondsbørsens lukketid i løbet af efteråret 2011 nu er blevet sigtet for kursmanipulation.

[...]

Danske Andelskassers Bank afviser enhver beskyldning om kursmanipulation.

Banken henviser til, at hverken banken eller medarbejdere i banken har tjent på det, hvis aktiekursen er blevet holdt kunstigt oppe.

[...]

Argument holder ikke

Frede Bisgaard fra bagmandspolitiet køber ikke argumentet.

»For at have overtrådt værdipapirhandelslovens bestemmelse om kursmanipulation er det ikke en forudsætning, at der er et vindingselement,« siger kommissæren, der understreger at han udtaler sig generelt, og ikke om den konkrete sag.

[...]

Ingen kommentar

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra Jakob Fastrup, bestyrelsesformand i Danske Andelskassers Bank.

[...]”

Danske Andelskassers Bank A/S klagede samme dag til avisen, hvorefter Jyllands-Posten den 10. august 2013 på side 2 bragte følgende rettelse til artiklen ”*Den, der lever stille, lever godt*”:

”Rettelse

Af en artikel den 22. juli fremgik, at tidligere direktør i Danske Andelskassers Bank (DAB), [Den tidl. direktør 1], modtager en livslang pension på 180.000 kr. om måneden. Tallet, der er beregnet på baggrund af oplysninger fra bankens regnskaber, er ifølge DAB ikke korrekt, og avisen har således ikke belæg for at konstatere, at det beløb, som [Den tidl. direktør 1] månedligt modtager fra sin tidligere arbejdsgiver, er præcis 180.000 kr.

Af samme artikel fremgik fejlagtigt, at den bestyrelse, der godkendte pensionsordningen, bestod af en overlæge, en viceskoleinspektør, tre gårdejere og en direktør. Bestyrelsen bestod retteligen af en elinstallatør, en kriminalassistent, en civiløkonom, et byrådsmedlem og en direktør.

Morgenavisen Jyllands-Posten beklager fejlene.”

Danske Andelskassers Bank A/S klagede igen den 13. august 2013 til avisen, hvorefter Jyllands-Posten den 16. august 2013 på side 2 bragte følgende:

”Berigtigelse

Af en artikel i Erhverv & Økonomi den 26. juli [”*Bank fik påtale af tilsynet før børsnotering*”] fremgik, at Danske Andelskassers Bank (DAB) i 2008 fik en påtale af Finanstilsynet for manglende udarbejdelse af risikoprofiler for investeringskunder. Det er ikke korrekt. Der var tale om, at banken efter besøg af Finanstilsynet fik en lang række påbud, og at det blev konstateret, at der var gennemført handler uden forudgående udarbejdelse af en investeringsprofil.

[...]

Morgenavisen Jyllands-Posten beklager fejlene.”

Af Finanstilsynets hjemmeside fremgår det, at tilsynet ved afgørelse af 15. december 2008 udstedte nogle påbud til Danske Andelskassers Bank i forlængelse af en kontrol af årsrapporten for 2007 og halvårsrapporten for 1. kvartal 2008. Afgørelsen vedrørte kapitalandele i Grønlandsbanken, og der var således ikke påbud vedrørende risikoprofiler for investeringskunder.

2 Parternes synspunkter

2.1 Klagers synspunkter

Klagens rettidighed

Danske Andelskassers Bank A/S har til klagens rettidighed anført, at man er bekendt med, at artiklerne i starten af perioden ligger uden for 4-ugers klagefristen, men da Jyllands-Posten selv har betegnet artiklerne som et tema, anser man hele klagen for rettidig. Artiklerne er også samlet på hjemmesiden: ”Hele sagen. Danske Andelskassers Bank brød loven, da den gik på børsen. Læs hele serien her.”

Kunders aktiekøb

Danske Andelskassers Bank A/S har til indholdet af artiklerne navnlig anført, at Jyllands-Posten i artiklen af 24. juni 2013 har udeladt information fra en mailkorrespondance mellem en kunde og ban-

ken. Hovedpointen i artiklerne er, at kunden og denne hustru angiveligt har lånt penge til at købe aktier for i banken i forbindelse med en aktieemission i 2011, hvilket er ulovligt.

Jyllands-Posten sammenligner på forsiden af Erhverv & Økonomi den 24. juni 2013 bankens lån til ægteparret med Roskilde Bank uden at nævne beløbet. Deres lån var på 60.000 kroner, mens Roskilde Banks udlån omhandlede millionbeløb, der betød, at kunder måtte "gå fra hus og hjem".

Artiklen på side 10 efterlader læseren med et indtryk af, at kunden har inkassoudgifter på grund af kundens lån til aktiekøbet (på 60.000 kroner):

"Da de begge lånte pengene til aktierne, må de oven i kurstabet på ca. 40.000 kr. notere sig en strafrente på 25 pct. plus inkassoudgifter, da sagen er gået i hårdknude mellem parret og banken."

Inkassoudgiften skyldes imidlertid, at kunden skylder banken 700.000 kroner. Dette fremgik af den forudgående mailkorrespondance mellem kunden og banken, og informationen blev i øvrigt bragt i artiklen af 26. juli 2013: "Årsagen til tvisten er, at banken mener, at [navn udeladt] skylder den 700.000 kr." (artiklen "*Bank ville sende utilfreds kunde i fogedretten*").

Jyllands-Posten nævner først den 27. juni 2013, at banken har tilbudt at tilbagekøbe aktierne, herunder godtgøre renteudgifterne. Avisen skriver den 27. juni 2013 på forsiden af Erhverv & Økonomi, at klager først efter avisens afsløring af sagen har givet kunden tilbud om dækning af de tab, denne har haft:

"Danske Andelskassers Bank har ifølge kunden [navn udeladt] tilbudt at dække tab, som han har haft på et ulovligt aktielån, efter Jyllands-Postens afsløring af sagen."

Klager gav imidlertid også tilbuddet *før* avisens dækning af sagen. Det skriver avisen da også i sektionens side 6. Denne oplysning er udeladt i artiklen af 24. juni 2013. Kunden ønsker imidlertid ikke en løsning på problematikken, medmindre den omfatter hele hans engagement.

Avisen citerer flere gange kunden for, at banken skulle have givet ham ulovlige lån i schweizerfranc, men på intet tidspunkt er påstanden forelagt banken eller dokumenteret. På grund af lovgivningsmæssige og etiske årsager kan banken dog ikke udtale sig om kunde- eller personalespecifikke forhold, medmindre der kan indhentes tilladelse hertil.

På forsiden af sektionen Erhverv & Økonomi den 25. juni 2013 fremgår det, at der er flere end den føromtalte kunde, der er blevet presset til at købe aktier for lånte penge i banken. Af artiklen på side 4-5 i samme sektion fremgår det imidlertid, at denne kunde "understreger, at han ikke købte aktierne under tvang" og "medgiver, at der ikke er tale om, at der blev optaget et lån i forbindelse med aktiekøbet". Kunden købte angiveligt aktier for 4.000 kroner.

Tidligere direktørers pensionsordninger

Jyllands-Posten indikerer i artiklen af 22. juli 2013, at tidligere direktør [Den tidl. direktør 1]s pensionsordning er indgået for nyligt. Det sker med blandt andet med udsagnene:

"Det vakte stor opsigt, da det kom frem, at Roskilde Banks tidligere direktør få år før bankens konkurs [i 2008] havde sikret sig en pensionsordning, som betyder, at han resten af sit liv får 300.000 kr. i pension om måneden, efter at have kørt banken i sænk i årene op til finanskrisen med store tab til følge for bankens aktionærer.

Mindre opmærksomhed – eller rettere, slet ingen opmærksomhed – fik det, da Danske Andelskassers Banks to tidligere direktører, [Den tidl. direktør 1] og [Den tidl. direktør 2], indgik lignende aftaler med deres bank."

Og

"»Det er en tendens, der er slået igennem i hele verden. Det begyndte i USA og kom efterfølgende til Europa,« siger han [overvismand Christen Sørensen]."

Det viser debatindlægget den 29. juli 2013 også. Hertil kommer, at avisen beder politikere kommentere på, om aftalerne bør give anledning til ændringer af lovgivningen.

Pensionsaftalen er indgået i 1991, for mere end 20 år siden, hvilket avisen har været bevidst om. Denne type tjenestemandslignende pensionsaftaler var sædvanlige dengang og var en del af de forpligtelser Danske Andelskassers Bank overtog fra Sammenslutningen af Danske Andelskasser. Den forargelse, der er bærende for artiklerne, er forfejlet her mange år efter, at banken er gået bort fra denne form for pensionsordninger.

De beløb banken nævner (henholdsvis 110.000 og 180.000 kroner) er ikke korrekte. Avisen har angiveligt anvendt bankens prospekt af 7. juni 2011 eller årsrapporter. Beløbene deri har imidlertid vist sig forkerte.

Det nævnes heller ingen steder, at en væsentlig del af pensionsordningerne er dækket af, at direktørerne og banken har indbetalt en procentdel af lønnen til et pensionsselskab. I stedet sammenlignes med Roskilde Bank og aktionærer, hvis aktier er faldet i værdi.

Jyllands-Posten kontaktede bankens kommunikationsdirektør og marketingschef pr. e-mail søndag den 21. juli 2013 kl. 12.05 for at bede om et telefonnummer til tidligere direktør, [Den tidl. direktør 2]. En søndag middag i industriferien er efter klagers opfattelse ikke rimelig tid i forhold til en artikel, der lægges på avisens hjemmeside samme aften kl. 23. Det kan endvidere diskuteres, hvilken almen interesse det har, at mere end 20 år gamle pensionsordninger fremlægges.

Rettelsen den 10. august 2013, hvoraf det fremgår, at avisen ikke havde belæg for at påstå, at pensionsudbetalingen er ”præcis 180.000 kr.”, er ikke tilstrækkelig. Rettelsen forholder sig heller ikke til, at det rettelig er bestyrelsen fra 1991, der godkendte ordningerne.

Citater

Jyllands-Posten har baseret artiklen ”*Bank fik påtale af tilsynet før børsnotering*” af 26. juli 2013 på et internt brev af 18. juli 2008. I artiklen sammenkædes forskellige citater fra dokumentet, selvom citaterne ingen forbindelse har til hinanden.

Det første citat fra brevet er taget fra side 5, hvor den samlede beskrivelse af forholdet omkring investeringsprofil lyder:

”[...]

Finanstilsynet havde den holdning, at en kunde, der er godkendt til handel med et komplekst produkt, også skal godkendes til de simple produkter. Vi er i DAB ganske enige. Det er en god ide at få arbejdet gjort helt færdigt, når Andelskassen har fat i kunden.

Der var endvidere gennemført enkelte handler uden investeringsprofil – årsagen blev ikke afdækket ved dette besøg, idet Finanstilsynet påtænker at gennemføre et særskilt besøg i pengeinstitutterne for at vurdere håndteringen af MIFID og God skik bekendtgørelserne.

[...]”

Det andet citat er fra side 1 og øverst side 2 og lyder:

”Rapporten indeholder mange påbud. Det kan ved første øjekast godt virke overvældende, men mange af påbuddene befinder sig i, hvad vi vil betegne som småtingsafdelingen. Alle påbud skal og vil naturligvis blive behandlet.

[...]”

Banken har ingen påbud for manglende investeringsprofiler. Der blev ikke givet ét påbud for de forhold, banken omtaler, og rettelsens omtale af ”en lang række påbud” er derfor uforståelig. Der er forskel på et påbud og en påtale. Jyllands-Posten har ikke forståelse for fagterminerne. En påtale er på Finanstilsynets hjemmeside anført som:

”En påtale anvendes i forbindelse med en konstateret lovovertrædelse, der ikke længere består. Situationen foreligger både, hvor lovovertrædelsen vedrører en situation af midlertidig karakter, der nu er afsluttet, samt hvor virksomheden af egen drift har bragt forholdet i orden.”

2.2 Jyllands-Postens synspunkter

Kunders aktiekøb

Jyllands-Posten har anført, at udeladelsen af dele af mailkorrespondancen mellem [Kunde A] og banken er sket efter almindelig journalistisk praksis. Den 24. og 27. juni 2013 omtaler banken, at [Kunde A] føler sig presset til at købe aktier. Avisens beskrivelse lægger ikke skjul på, at det samlede økonomiske mellemværende mellem kunden og banken rummer andre forretninger end det lånefinansierede aktiekøb. De har imidlertid ingen relevans for artiklerne om det lånefinansierede aktiekøb.

Artiklen den 26. juli 2013 omhandler det forhold, at banken den 25. juni 2013 forsøgte at indbringe kunden for fagedretten i en tvist, der omhandler kundens samlede gæld til banken på 700.000 kroner. Det samlede engagement er derfor relevant i denne sammenhæng.

Banken blev løbende kontaktet med henblik på forelæggelse, hvilket banken imidlertid ikke var interesseret i.

Tidligere direktørers pensionsordninger

Jyllands-Posten har erkendt, at det omtalte pensionsbeløb til [Den tidl. direktør 1] var omtrentligt og baseret på avisens egne beregninger på baggrund af de offentligt tilgængelige oplysninger om, at han årligt modtager en pension svarende til to tredjedele af slutlønnen i banken, reguleret opad i takt med lønudviklingen. Det er aktuelt at nævne, da pensionsordningen kom til udbetaling i 2011 ved [Den tidl. direktør 1]s pensionering. På et tidspunkt, hvor finanskrisen havde skærpet samfundets almene interesse i bankdirektørers løn- og pensionsforhold.

Såvel banken som den tidligere chef blev forelagt sagen inden artiklens publicering, men ønskede på daværende tidspunkt ikke at kommentere den. Avisen har rettet oplysningen om, at pensionsudbetalingen skulle være præcis 180.000 kr. om måneden. Avisen indikerer på intet tidspunkt i artiklen, at aftalen om pensionsordningen skulle være indgået for nyligt. Samtidig skriver avisen, at banken ”er helt holdt op med at anvende denne model”.

Ligeledes har avisen rettet oplysningerne om stillingsbetegnelserne for den bestyrelse, der godkendte pensionsordningerne.

Citater

Jyllands-Posten skrev i forbindelse med omtalen af Finanstilsynets konklusioner efter et besøg i banken i 2008, at Danske Andelskassers Bank havde fået en påtale for ikke at have udarbejdet risikoprofiler for investeringskunder. Dette var ikke korrekt. Finanstilsynet konstaterede ganske vist i sin afrapportering, at Danske Andelskassers Bank ikke havde udarbejdet risikoprofiler for investeringskunder i forbindelse med enkelte handler, men fastslog også, at årsagen ikke var afdækket, fordi Finanstilsynet ville gennemføre et særligt besøg i banken med fokus på bl.a. dette tema. Derimod fik Danske Andelskassers Bank en stribe påbud relateret til andre forhold efter Finanstilsynets besøg. Den ukorrekte fremstilling er behørigt berigtiget i avisen den 16. august 2013.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Inger Bach, Lene Sarup og Marianne Druedahl.

Klagens rettidighed

Det følger af medieansvarslovens § 34, stk. 2., at klager over god presseskik kan rettes til det pågældende massemedie selv eller direkte til Pressenævnet. I begge tilfælde er klagefristen fire uger efter offentliggørelsen, hvis offentliggørelsen er sket før den 1. januar 2014. Massemediets afgørelse kan senest fire uger efter, at den er kommet frem til klageren, indbringes for Pressenævnet.

Hvis offentliggørelsen er sket efter 1. januar 2014 eller mediets afgørelse truffet herefter, er klagefristen 12 uger. Da klagen angår forhold før 2014, er klagefristen fire uger.

Isoleret set er klagefristen for de første artikler den 24., 25. og 27. juni 2013 overskredet ved indgivelse af klagen til Jyllands-Posten den 9. august 2013. Allerede fordi Jyllands-Posten har realitetsbehandlet hele klagen, og der derefter er klaget rettidigt til Pressenævnet ved e-mail af 4. september 2013, behandler nævnet klagen.

Realitetsbehandlingen

Det følger af de vejledende regler om god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disses udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare, jf. punkterne A.1-A.3.

Kunders aktiekøb

Pressenævnet bemærker, at nævnet ikke er i besiddelse af den e-mailkorrespondance, der har været mellem kunden [Kunde A] og banken forud for artiklernes offentliggørelse, og som Jyllands-Posten er kommet i besiddelse af og henviser til.

Ifølge Jyllands-Postens oplysninger lånte [Kunde A] og hans kone hver 30.000 kroner af Danske Andelskassers Bank til at købe aktier i banken i forbindelse med børsnoteringen i 2011. Det følger af Lov om finansiel virksomhed (§ 46 i lovebekendtgørelse nr. 948 af 2. juli 2013), at det pr. 1. januar 2011 blev forbudt for banker i forbindelse med kapitalindskud at lånefinansiere køb af aktier i egen bank.

Pressenævnet finder, at det havde været hensigtsmæssigt, om Jyllands-Posten også på forsiden den 24. juni 2013 havde oplyst, hvor stort lånet til ægteparret [Kunde A] var, særligt da avisen drager paralleller til Roskilde Bank, der gik konkurs i 2008. Det fremgår dog af forsiden, at der er ca. 35.000 aktionærer, hvis aktieposter *samlet* er faldet 250 millioner kroner i værdi, ligesom størrelsen på ægteparrets lån fremgår af den øvrige omtale i Erhverv & Økonomi. Nævnet udtaler ikke kritik.

Da artiklerne den 24. juni 2013 alene omtaler ægteparret [Kunde A]s aktiekøb, finder nævnet, at det for læseren fremstår som om, inkassoudgifterne alene skyldes aktiekøbet. Det er ikke korrekt og kan være med til uberettiget at give et negativt billede af banken. Hertil kommer, at banken også forud for artikelse-rien i Jyllands-Posten havde tilbudt at tilbagekøbe aktierne. Forsiden på Erhverv & Økonomi den 27. juni 2013 giver indtryk af, at det først er ”efter Jyllands-Postens afsløring af sagen”. Tilbagekøbstilbuddet blev imidlertid givet forud for avisens omtale, som det også fremgår af side 6. Nævnet udtaler kritik.

Pressenævnet finder, at beskyldningen om, at banken har ydet kunden [Kunde A] ulovlige lån i schweizerfranc kan være skadelig, krænkende eller virke agtelsesforringende for banken og har derfor skullet forelægges Danske Andelskassers Bank. Det gælder uanset, at banken efterfølgende måtte henholde sig til, at den ikke har mulighed for at udtale sig i konkrete kunde- og personaleforhold uden, at der foreligger tilladelse fra den pågældende person. Parterne har afgivet modstridende forklaringer om, hvorvidt banken blev forelagt netop dette kritikpunkt. Nævnet kan ikke afgøre, hvilken forklaring, der er den rigtige, og udtaler på denne baggrund ikke kritik af manglende forelæggelse.

Sådan som sagen foreligger påklaget, finder nævnet heller ikke grundlag for at kritisere omtalen af [Kunde B]s aktiekøb (på 4.000 kroner) den 25. juni 2013. Nævnet bemærker dog, at kunden ifølge avisens oplysninger købte aktier ved at trække på en allerede etableret kassekredit, hvilket ikke er i strid med lov om finansiel virksomhed.

Tidligere direktørers pensionsordninger

Pressenævnet finder, at forholdene i aktieselskabet Danske Andelskassers Bank har almen interesse, herunder de tidligere direktørers pensionsordninger, der stadig belaster bankens økonomi.

Nævnet finder imidlertid, at Jyllands-Posten burde have oplyst, at pensionsaftalerne var indgået tilbage i 1991, hvor forholdene var anderledes. De paralleller, der drages til Roskilde Bank, er med til at forstærke indtrykket af, at pensionsaftalerne er af nyere dato, selvom det i hvert fald den 22. juli 2013 i artiklen *"Den, der lever stille, lever godt"* fremgår, at banken er holdt op med at indgå den type pensionsaftaler. Da avisen er med til at give et misvisende billede af, hvordan banken forvaltes, udtaler nævnet kritik af avisen for at udelade den væsentlige oplysning.

Jyllands-Posten har ikke efterfølgende kunnet dokumentere størrelsen på [Den tidl. direktør 1]s pensionsudbetaling, der er beregnet på baggrund af Danske Andelskassers Banks offentligt tilgængelige tal. Tallene er ifølge banken ukorrekte. Banken har ikke kommenteret personalemæssige forhold og har heller ikke oplyst størrelsen på pensionen. Pressenævnet finder, at avisen ved rettelsen af 10. august 2013 har gjort tilstrækkeligt opmærksom på fejlen.

Citater

Pressenævnet finder – som erkendt – at Jyllands-Posten i artiklen *"Bank fik påtale af tilsynet før børsnotering"* den 26. juli 2013 fejlagtigt oplyste, at Danske Andelskassers Bank i 2008 fik en påtale af Finanstilsynet på grund af manglende investeringsprofiler. Det er ikke korrekt. I artiklen citeres et internt brev, der omtaler nogle påbud. Disse påbud vedrører imidlertid heller ikke investeringsprofiler og er derfor i sammenhængen irrelevant. Nævnet udtaler kritik af avisen for ikke at kontrollere oplysningerne tilstrækkeligt inden offentliggørelse, og for at blande påbuddene sammen med omtalen af investeringsprofiler.

Nævnet finder videre, at berigtigelsen den 16. august 2013 stadig giver indtryk af, at påbuddene vedrørte manglende investeringsprofiler. Det er ikke korrekt. Nævnet udtaler kritik af Jyllands-Posten for ikke at berigtige forholdet behørigt.

Pressenævnet finder – ud over ovennævnte kritikpunkter – ikke i øvrigt anledning til at udtale kritik.

I medfør af medieansvarsloven § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af Jyllands-Posten at offentliggøre følgende henvisning på forsiden af Erhverv & Økonomi:

"Jyllands-Posten får kritik af Pressenævnet for artikler om Danske Andelskassers Bank [sidehenvisning indsættes]"

Jyllands-Posten pålægges videre at offentliggøre følgende på en så fremtrædende måde, som det med rimelighed kan forlanges, samt på jp.dk:

"[rubrik]

Kritik for artikelserie om Danske Andelskassers Bank

[underrubrik]

Pressenævnet kritiserer nogle forhold i en længereartikelserie om Danske Andelskassers Bank A/S, som Jyllands-Posten bragte sidste sommer. Avisen var kritisk over for bankens udlån til private kunder. Nogle af artiklerne overtræder reglerne for god presseskik.

[Tekst]

Jyllands-Posten skriver, at det først var, da avisen begyndte at skrive om Danske Andelskassers Bank A/S, at banken tilbød kunderne at købe aktier tilbage. Det drejer sig om nogle aktier, kunderne havde skullet købe for at kunne få lån.

Det er ikke korrekt, idet banken havde givet kunderne tilbuddet, før Jyllands-Posten begyndte at skrive om banken. Pressenævnet kritiserer Jyllands-Posten for at give indtryk af, at det skyldtes avisens artikler.

Desuden skriver avisen, at to tidligere direktører har fået nogle favorable pensionsaftaler, som ikke længere er normen. Læserne får indtryk af, at aftalerne er af nyere dato, men fakta er, at de blev indgået i 1991. Jyllands-Posten får kritik for at udelade denne væsentlige oplysning.

Endelig får Jyllands-Posten kritik for at give indtryk af, at Finanstilsynet havde givet banken påbud på grund af manglende risikoprofiler for investeringskunder. Banken har ikke fået påbud for det.

Avisen gør et forsøg på at rette fejlen den 16. august, men blander stadig påbuddene sammen med de manglende investeringsprofiler. Hvilket er forkert. Desuden er berigtigelsen trykt med mindre bogstaver end artiklen, der er klaget over.

Derfor får Jyllands-Posten også kritik for den del.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på nævnets hjemmeside: pressenaevnet.dk.”

Pressenævnet bemærker, at nævnet i sin årsberetning for 2005 præciserede praksis vedrørende offentliggørelse på internettet. En kendelse bør bringes i mediet i en periode, der svarer til den tid, i hvilken den påklagede artikel har været bragt.

Afgjort den 30. januar 2014